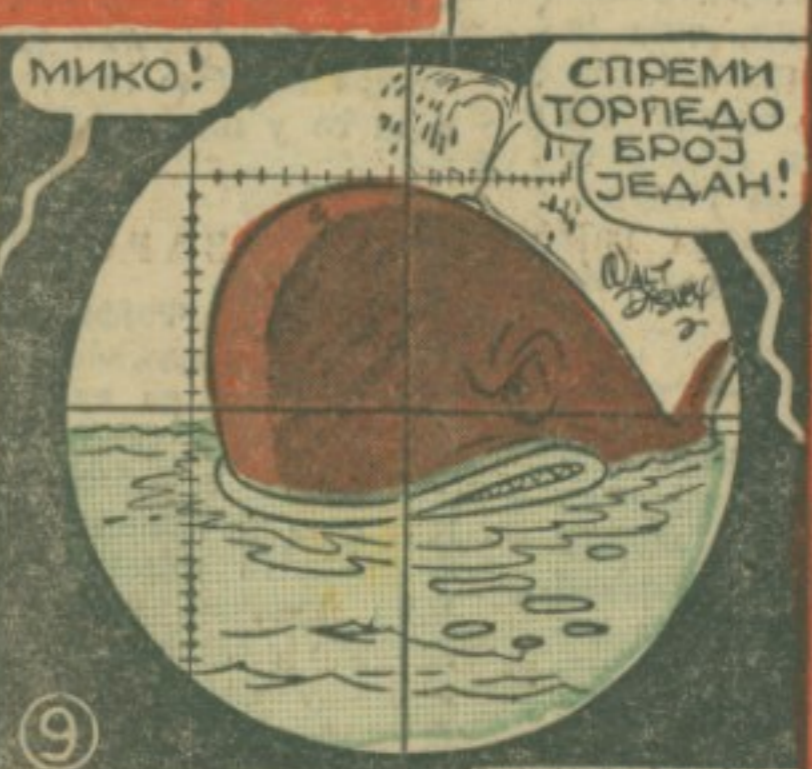

МИКИ у Војенираду

16

Најлепши град пре 4.000 година

На обалама реке Еуфрата, тамо где се налазе мала села Цумдумах Анах, Квајреш и Синдар, некада, пре више од 4.000 година, дизао се величанствени град Вавилон. Он је више од 2.000 година био културно средиште целе Предње Азије и политичко језгро једне огромне империје која се простирала од Персијског Залива до обала Средоземног Мора.

Како је изгледао овај град, који је у неколико махова рушен и обнављан, описао нам је славни грчки историчар Херодот. Његови често претерани описи и справљени су на основу доцнијих истраживања. 1899 и 1918 године, кад су научници приликом ископавања нашли многе документе који су нам објаснили то давно минуло време, Вавилон је подигао краљ Саргон (2584 — 2530 пре наше ере). Он је, поред осталог, у граду подигао дивну палату и величанствени храм у част врховног бога Мардука. Доцнији владари наставили су изградњу, али највећи успех постигнут је за владе цара Навуходоносора (604 — 561 пре наше ере).

Град је био опасан са три зида. Један је био дебео седам метара, други 7,8, а трећи 3,3 метра. Зидови су били дуги 18 километара. Иза овог трећег и последњег зида налазио се ров. На једном зиду биле су куле, распоређене на растојању од 44 метра једна од друге. Сматра се да их је било 360. Њихова ширина износила је око осам метара. Сјајни неимари изградиле су и хидротехничка постројења, па се за кратко време могла поплавити низија око града. У натпису цара Навуходоносора говори се о томе. Он каже: „Да непријатељ, вођен рђавим намерама, не би могао да се приближи зидовима Вавилона, ја сам окружио земљу мојим водама које су налик на узбуркано таласе. Прелаз преко њих сличан је прелазу преко великог мора слане воде“.

Зидови огромне царске палате у Вавилону били су искићени емајлираним нат-

писима и шареним цртежима. Покрај палате пролазио је пут, који је служио за верске процесије, а водио је у храм бога Мардука. Зидови храма били су обложени мермером, златом и азурином, а таваница направљена од ливанског кедрa и прекривена златним накитом. У унутрашњости храма налазио се огроман кип бога Мардука, израђен од чистог злата. Пут је био патосан огромним каменним плочама, а с обе стране налазили су се јаки зидови, на којима су били приказани лавови. Он је пролазио кроз монументална врата посвећена богињи Интар. Зидови тих врата украшени су плочама од емајла, а на њима су биле слике бикова и фантастичних животиња.

Вавилонска кула била је такође чудо вавилонских неимара. Уствари, та грађевина била је састављена од више кула, које су се налазиле једна на другој и све су биле уже што су стајале ближе врху. Цела кула била је висока 90 метара. Основа јој је имала облик квадрата, чија је страна имала дужину од 90 метара. Сва је била сagraђена од сушене шигле. На врху куле блистао се храм од глебосане опеке. За време владавине цара Навуходоносора Вавилон је био један од најлепших градова свих народа старог Истока.

Ако ми одмах помогнете, настави Стин — становништво мог континента биће листом уз мене, а и други Велики племенити придружиће се мени. Ако будете оклевали макар и један дан, Фајфове пропагандне воденице почеће да мељу пуном паром. И ја ћу бити самлевен — као ренегат. Ја! Ренегат! Он ће знати да искористи анти-транторско расположење, а оно је, немојте се увредити, прилично.

— А да тражимо од њега да нам дозволи разговор са анализатором свемира? — запита Абел.

— Шта ћемо од тога имати? Он је страховито дволичан. Он може да нам тврди да је онај идлот с Флорине анализатор свемира, али исто тако може да каже да је анализатор свемира идлот, већ како му буде угодно. Не знате ви Фајфа. Страшан је он.

Абел је неко време размишљао, равномерно куцкајући кажипрстом по столу, а онда рече:

РИКА НИЛСКОГ КОЊА

твора за рат

Познати египатски научник др Моха мед Хамад открио је пре кратког времена у Луксору велику плочу звану „Стела Камозе“, чије је дешифровање омогућило да се први пут упознају детаљи о најстаријој епопеји Египта — борби за ослобођење долине Нила од освајача Хикса пре 4.000 година.

Почетком другог миленијума пре наше ере, на истоку се појавио сурови ратнички народ који је уништавао све пред собом. Захваљујући вештој употреби коња, који су били непознати у Месопотамији, Сирији и Египту, дивљи Хикси брзо су покорили старе цивилизоване народе. Већ на почетку ове прве варварске инвазије у историји, Хик-

сима је пала у руке дельта Нила и горњи део реке, где су подигли моћну престоницу Хетверт. Једино је на југу земље успело да се одржи ма ло египатско краљевство Теба, где ће се касније зачети покрет за ослобођење.

Краљ Хикса Апофис сматрао је да је Теба још сувише снажна и одлучно је да је уништи. Како није могао наћи никакав озбиљан повод за отпочињање непријатељстава, он је објавио рат образложно тиме што огромни свети нилски коњ из једног језера крај Тебе поваздан злонамерно рече и смета му да спава чак у Хетверту, више стотина километара далеко. Апофисова коњица убрзо је упала у тебанску државу. Но, захваљујући изванредној упорности и храбрости краљице Иах Хатаб и

њена два сина, Ахмеса и Камозе, који су са својим одредима водили покретни рат, Хикси су задржани. Камоза је аутор „Стела Камозе“, где су описане појединости овога рата. Живим и непосредним стилем, Камоза прича како је одвојно непријатеља од његове позадине и како је египатска војска затворила обруч око Хикса.

Да би парализовао непријатељеву убојну коњицу, Камоза је увео у битку необичну речну флотилу.

„Поређао сам све своје бродове једне иза других у диван низ, прича он. Нашавши се на челу најхрабријих војника, летео сам на мом командном броду као јастреб“.

Лака Камозина флота пловила је меандрима и безбројним рукавцима Нила и заузимала у делти положаје иза леђа непријатеља. Назад су бродови пресекали везу Апофисове војске с позадином и онемогућили јој отступање. Моћна коњица Хикса била је опкољена. Затим су Египћани почели уништавати одред по одред освајачке војске.

Наследници Камозе и Ахмеса завршили су борбу против Хикса и очистили Египат од њих. Кад су се Хикси повукли, оставили су Египћанима у наслеђе коње. Ипак, Египћани нису постали добри коњаници. Уместо да јахаше, они су коње употребљавали за вучу својих чувених бојних кола, с којих су њихови најбољи стрелци сипали кишу стрела на непријатеља. Те прве ратне машине претстављају у неку руку зачетак блиндираних армија. Колико су оне биле цењене види се и из тога што је једном гувернер Палестине замолио фараона Аменофиса IV да му пошаље само једна бојна кола, јер ће она бити довољна да се непријатељ заустави.

Највећи град данас на свећу

Ако је Вавилон био најлепши град Старог века, онда је Њујорк највећи град данас на свету.

Њујорк заузима простор од преко 800 квадратних километара. У граду у ужем смислу живи око 8 милиона становника, а у ширем, с предграђима, око 12 милиона. Он се развио из једне мале трговачке станице коју су Холанђани основали 1625 године и назвали је Новим Амстердамом. Први становници овог насеља нису ни сањали каква ће се данаски град развити из ове мале насеобине. Године 1664 ово холандско насеље освојили су Енглези и назвали га Њујорком, што је и до данас остало.

Њујорк лежи на ушћу Хадзонове Реке, на више острва и на копну. Језгро се налази на острву Манхатану. Узак простор и густа насељеност условили су грађњу облакодера, огромних грађевина на петнаест, двадесет и више спратова. Тако Крајслерова палата има 77 спратова, Вулвортова 60, итд. Највиша има 102 спрата. Град је састављен од више делова: Манхатана, Њу Церсија, Бруклина, Ричмонда, Лонг Ајленда и других. Главне улице су: Бродвеј, дуг 15 километара, затим Пета авенија и Волстрит, пословни центар града. Њујорка лука има обалу за пристајање бродова дугу сто километара. По саобраћају је прва на свету.

У овом чудесном граду налази се велики број фабрика, разноврсних предузећа, културних, научних и других установа. Од свега становништва само је око три милиона рођено у Њујорку, а остали су досељеници. И још једно чудо: у том океану света заступљене су 72 нације. Највише има Италијана, Јевреја и Ираца.

Кад се помисли да ти милиони људи морају свакога дана да доручкују, ручају и вечерају и да свакодневно морају задовољавати своје пословне и културне потребе, онда је јасно да се морају обезбедити огромне количине хране, да морају постојати многе културне и друге установе

и да је саобраћај веома развијен. Статистички подаци су запањујући. Стручњаци кажу да у Њујорку има 2,5 милиона станова, око 13.500 разних угоститељских радњи, дневно се поједе око 18 милиона килограма разних животних намирница, хлеба се поједе око 2,5 милиона килограма, меса два милиона килограма, воћа и поврћа 7,5 милиона килограма, а попије се 5 милиона литара млека. Рачуна се да има око 500 биоскопа, 29 позоришта, 179 јавних библиотека, а сваког дана се прода преко пет милиона примерака разних новина.

Улице Њујорка, којих има велики број, дуге су укупно око 9.000 километара. На њима, дању и ноћу, влада жив саобраћај. Свакодневно јури око 1,5 милион аутомобила и камиона. Сваких 15 минута догоди се понека саобраћајна несрећа, а сваких 15 часова догоди се смртан случај као последица те несреће. Сваког минута у Њујорк приспе један воз, а свако пола сата по један океански брод. Иако Њујорк није најлепши град на свету, ипак га годишње посети преко 13 милиона туриста.

— Тата! Није било разлога да се бринеш.

— Није било разлога А ја само што нисам послао читаву флоту да вас пресретне и допрати на Сарк.

Заједно су се смејали тој његовој замисли. Протекло је прилично времена пре но што је Самија успела да наведе разговор на предмет који је испуњавао све њене мисли.

— Шта намераваш да учиниш с нашим сапутницима? — запитала га је наизглед безазлено.

— А зашто желиш да то знаш?

— Не мислиш ваљда да су они намеравали да те убију, или нешто томе слично? Фајф се насмеши.

— Разуме се да не мислим.

— То је добро. Јер ја сам разговарала с њима, тата, и ја не верујем да су они ма шта друго до две сироте, безословне личности. Ја не верујем у оно што каже капетан Ресети.

(Наставиће се)

БОРБА ЗА ФЛОРИНУ ПЛАНЕТУ ОСУЂЕНУ НА ПРОПАСТ

Роман од И. АСИМОВА

(40)

— Ми имамо градоначелника.

— Кога градоначелника?

— Онога који је убио неколико патролица и једног Саркићанина.

— Па онда? Зар мислите да ће Фајф застати пред таквом ситуацијом кад је у питању преузимање власти на Сарку?

— Мислим да хоће. Видите, не ради се само о томе да ми имамо у рукама градоначелника. Овде су важне околности под којима је он ухваћен. И ја мислим да ће ме Фајф саслушати, и то прилично покорно.

Први пут у току свог познанства са Абелом, Јуни је осетио да је глас старог амбасадора изгубио своју уобичајену хладноћу и да се у њему појавио призив триумфа.

XV

ЗАРОБЉЕНИК

Самија од Фајфа није била навикла да се осећа пораженом. Због тога је било неочекивано, па чак и несхватљиво, да се већ часовима тако осећа.

Опет се сукобила с капетаном Ресетијем, који је поново преузео своју дужност команданта узлетница. Био је учтив, готово понизан, изгледао је унесрећен, изказивао је своје жаљење, није показивао ни најмању намеру да јој противуречи, али је остао тврда као челик према њеним жељама.

Била је најзад приморана да одустане од наметања своје воље и да захтева своја права као да је била обична Саркићанка.

— Претпостављам да као грађанин Сарка имам право да сачекам сваки брод који стиже, — рече најзад кад су све њене наредбе остале без дејства.

Капетан се нахуљаша, као да жели да прочисти грло.

— Ја не бих имао право да вас у томе спречим. Али, ја сам примио изричито наређење од Племенитог, вашег оца, да вам забраним да сачекате тај брод.

— Ви ми то наређујете да напустим узлетнице? — делено запита девојка.

— Не. — Капетан је био срећан што може да нађе неко компромисно решење. —

— Мија, дете, бројао сам часове до твог доласка. Нисам ни слутио да пут од Флорине доведе може да буде толико дуг. Кад сам чуо да су се они преступници сакрили на твој брод, брод који сам послао да би ти била у потпуној безбедности, готово сам сншао с ума.

»Слаба« страна великог књижевника

Познати француски писац Александар Дима — отац био је добар познавалац јела и велик пробирач. Справљање јела је до те мере била његова слаба страна да је једног дана написао овећи „кувар“, поред многобројних чланака о куварској вештини. Био је веома горд на своје куварске способности и „измислио“ је доста нових јела, међу којима и „пиле на жици“, нешто слично пилету на ражњу. Пошто се лепо очисти и припреми, пиле се обеси за ноге о жицу и стави изнад ватре, која се стално залаже. Док је изложено јари, премазује се маслом које се цеди у један суд. Овако испечено пиле свуд је подједнако румено и кожица пуцка при јелу. Пилићи се на такав начин најче-

шће пеку у Туренској области, у Француској, али мало ко зна да је творца овог рецепта славни писац „Три мускетара“.

Долazeћи Дими у посету, многи његови пријатељи зашнали су га у кујни, с белом кецељом, како надгледа готовљење обода. Неки пакосници проносили су гласове како је њему лако да проводи сате крај шпорета кад његов књижевни помагач Огист Маке седи у суседној соби и пише Димина дела, која ће овај само да исправи. Једном, за време ручка, на сто је изнесен и неки специјални сос, који славном књижевнику није успео. Тада нека од званца рече: „Драги домаћине, овај сос мора да је правио Маке!“

Дима је једном, у Монселеовом гурманском алманahu, написао врло документовану и занимљиву студију о слачици (сенфу). По повратку из Италије, он је јако омрзао макароне, које су му тамо служили куд год би крочио. Код

Диме је дуго година служила као куварница једна старија жена, која је касније отишла на Вогезе и отворила крчму. Године 1908, она је једном новинару испричала следеће: „Нико неће бити у стању да замисли колико је био неиздечив прождрљивац тај велики човек, који је иначе одбацивао готово све удобности модерног живота. Он није дозвољавао да се скува ниједно јело, па чак ни да се испржи јаје, а да он не буде присутан. О спољашњој страни живота мало је водио рачуна. Једном је, на пример, постељни чаршав ставио преко стола и на њему јео“.

БУДА У ШВЕДСКОЈ

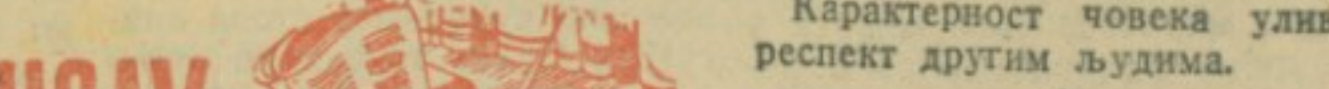
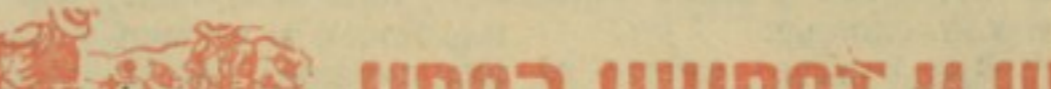
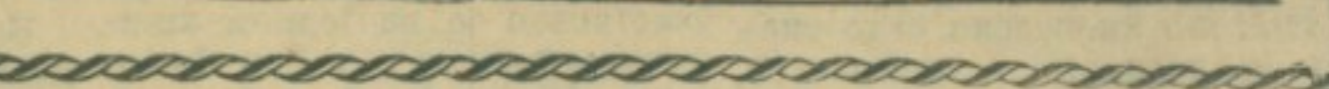
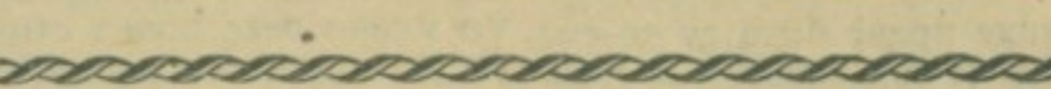
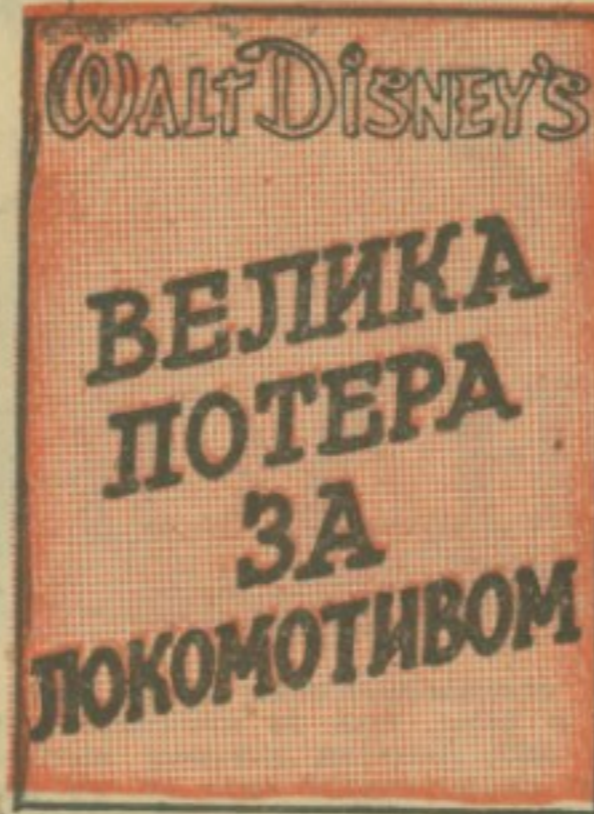
Вршећи ископавања у близини Стокхолма, на једном острву у језеру Маларен шведски археолози открили су малу бронзану статуу Буда, чија се старост цени на 1700 година. Статуа је имала кожну огрлицу, за коју се претпоставља да је била нека амајлија. Ово је друга таква фигура пронађена у Европи (прва је ископана на старом римском форуму). Проналазак је од велике важности за проучавање прошлости старих Скандинаваца. Објашњење овог налаза може бити двојако: или су стари Скандинавци путовали у Индију, или су, путем миграције раса и народа, будистичка дела пренета у Европу.

МАКАР И КУЋА ГОРЕЛА...

У Баркеру, у држави Њујорк, на снази је општинска наредба према којој нико не сме да уђе у туђ стан пре но што зазвони или закуца на врата. Чак и ватрогасци морају

да се владају по овом пропису, па макар и кућа горела. Ништа мање није чудан ни један пропис који важи у Детроиту, у држави Мичиген. Он каже да пас чуваркућа сме да уједе писмоношу само једанпут. Ако га уједе други пут, сопственик длаћа високу глобу.

КРОЗ ЖИВОТ И ШКОЛУ

СКУПОЦЕНИ НАКИТ

И на путу кроз живот човек наиђе на одмаралишта, где може да оддахне од свакодневних брига и прикупи нове снаге за даље путовање и успех. Та одмаралишта су добре књиге, извесни људи и разговор с њима. Главне особине тих људи који чине ослонац другима јесу она њихова природност и карактерност, онај њихов топао излив племенитих мисли које уливају храброст клонулом човеку. Нажалост, та „одмаралишта“ су обично много удаљена једно од другог, али се ипак на њих наиђе: и у животу, и у књигама. Карактер, поштења и уљудност оваквог човека чинили су да је он кроз векове био један од стубова људског друштва. Мудре мисли и осећања, поштења и карактерност увек су, више него ништа друго, цењени код људи и претстављали су код сваког човека његов најскупоценији накит.

Овај начин створена је једна од најдивнијих збирки поука, која доприноси да живот буде лепши и срећнији. Овде ћемо навести неколико примера.

Уљудност једног човека је израз његовог лепог васпита-

ња и главна спољна драг његовог карактера, његов најлепши накит.

Лепо понашање је уље за точкове друштвеног живота.

Оно што се назива етикецијом често је сушта неучитивост и неискреност. У њу спадају оне лажне позе које се могу лако провидети. Етикеција је често замена лепог понашања, и то лоша. Она личи на бистру воду без имало укуса.

Права учтивост тече из извора искренности од срца. Она је израз добротe, која се огледа у расположењу да се допринесе срећи другог човека или у избегавању свега што другом човеку не би било мило.

Никакав облик углавности не може да замени доброту и искреност.

Ако желиш да будеш поштован, поштуј и ти другог. Учтив човек је уздржљив и чува се да не донесе брз суд о неком другом човеку. Неучтив ће пре жртвовати пријатеља, него свој њеф.

Инат је најскупији луксуз човека.

Уљудност је проста и природна. Уљудност чини много, а ништа не кошта.

Карактерност човека улива поштовање другим људима.

Даровити људи су паметни друштва, а карактерни његова савест. Први се цене, а за другима се иде.

Шака поштења често вреди као кола знања. То не значи да знање треба потцењивати него га треба са карактером удружити.

Човек без карактера је као брод без кормила и компаса. Сваки га ветар носи на своју страну.

Врлине карактерног човека су његове силне и непобедиве војске.

Карактеран човек је без злог памћења и трајног гнева.

Карактерни људи су огњени који обасјавају тамна места људском животу.

У историји сваког народа има карактерних људи. Они су његов најбољи минар.

У великим и судбоносним тренуцима једнога народа мртви јунаци карактера увек су били у памети потомака, а најлепше странице у историји народа су оне у којима се говори о делима карактерних људи.

Џек Лондон

Џек Лондон (1876—1916), северноамерички писац, син проматрао фармера, одрастао је у бедности. Био је ловинар, валник, морнар и дугалица. Године 1897. понесен златном грозницом, одлази у Клондајк и у низу приповедака, које су му донеле славу, описује живот копаца злата. Написао је тридесет дела, наједнаких по вредности. Основни мотиви који провлачу у његовим делима су: снажна људска личност у суровој природи и силна воља за животом. Његово занимљиво приповедање, култ храбрости и оптимизам понекад имају прилику илеје о ирва-склоности беле расе. Његов роман „Гвоздена пета“ једно је од првих дела социјалистичке литературе у Америци. У аутобио-графском роману „Мартин Иди“ описано је трагично судбину писца из народа у капиталистичком друштву. Иначе, Јунаки у његовим приповедакама и романима имају карактеристике стварне личности свога аутора, његовог тешког живота и његове снажне воље за успехом.

Јула 1897. пароброд „Уматла“ одвезао је на северозапад читаву војску копаца злата. Неколико недеља касније Џек Лондон и његова мала дружина пошлу су пут Чилкута, „најстрашнијом стазом пакла“. Морали су да прелазе замрзнуте реке, мочваре „Долине уживања“, и упалили до колена у муљ. Верали су се уз огромне стене које су се претећи диза-ле изнад пута; спуштали се сплавовима низ залеђене реке и језера чији је лед сваког часа претио да их уништи. Дању и ноћу пловили су између санги, носиле их снажне бујице река између окомитих сте-

на теснаца. Најзад, после дво-месечних напора, мала дружи-на прешла је Чилкут и зауста-вила се у напуштеним колиба-ма трговаца краниом. Тамо је Џек Лондон срео пса-бернар-динца Бака, о коме је испри-чао изванредну причу у сво-јој књизи „Зов дивљине“; тамо се у њему зачела идеја о „Бе-лом очњаку“ и с правом мо-жемо рећи да су то блага мно-го вреднија од свега злата Клондајка.

Уствари, Џек Лондон је мо-рао да напусти земљу злата пре но што је у њој могао да пронађе и најмањи грам тог скупоценог метала: лишен сва-

ке свеже хране, оболео је од скорбута и морао је да крене на пут чим је лед почео да се топи. После годину дана пу-товања вратио се кући, орону-ла здравља и у крајњој бедности. Поново почиње да пише, али доживљује само разочарања. Морао је да прода своју пи-саћу машину и да прихвати место коректора у једном ли-сту.

Неколико година касније, његова три романа, објављена један за другим, одједном су му донела славу. Америчка критика га хвали, велики ли-стови траже да пише за њих разне текстове и репортаже. Године 1904 одлази да као рат-ни дописник прати руско-јапан-ски рат. Он узима под закуп једну кинеску лађу и ево га ка-ко с корејском посадом плови више стотине миља дуж обале. То је, по његовом тврђе-њу, најфантастичније и најдив-није путовање које је икад предузео. Искрцава се у пот-пуно дивљим насељима, у ко-ја никад није крочила нога белца. Прелазећи с лађе на ла-ђу, Лондон наставља своју пловидбу по Жутом Мору, ко-је бесно носи санте леда, и пловидба по њему претставља право чудо. Искрцава се у Че-мплу, исцрпен, у грозници, ишибан ветровима и бурама, али одмах наставља на север и стиже на фронт — пре јапан-ских трупа.

Лондон наставља своју пловидбу по Жутом Мору, ко-је бесно носи санте леда, и пловидба по њему претставља право чудо. Искрцава се у Че-мплу, исцрпен, у грозници, ишибан ветровима и бурама, али одмах наставља на север и стиже на фронт — пре јапан-ских трупа.

Лондон наставља своју пловидбу по Жутом Мору, ко-је бесно носи санте леда, и пловидба по њему претставља право чудо. Искрцава се у Че-мплу, исцрпен, у грозници, ишибан ветровима и бурама, али одмах наставља на север и стиже на фронт — пре јапан-ских трупа.

По повратку кући, аутор „Белог очњака“ купује у Ка-лифорнији имање и на њему живи повучено, посветивши се писању. Најзад, може да о-ствари свој најдражи сан: да има сопствену јахту и да пу-

тује по свету по својој вољи. Писац и његова жена украва-ју се на величанствени једре-њак од 45 стопа и полазе на Хаваје, затим обилазе острва Фиџи, Нову Каледонију, Сало-монска Острва, „најдивљије и најзабаченије земље, где уро-ђеници живе од људождер-ства“.

Стигавши у Аустралију, Џек Лондон нервно оболи и остаје на клиници пет месеци, а ње-гова јахта продата је у Сид-нејској луци.

За те две године, колико је трајало његово путовање, Лондон није престајао да пи-ше и његове књиге, нарочито „Мартин Иди“, доживеле су у Америци највећу славу.

Разорени дом

На повратку с друге једне пловидбе око рта Хорна, која је трајала 145 дана, Џек Лон-дон је затекао своју кућу, коју је назвао „Вучја јама“, разоре-ну од пожара — по свему су-дећи изазваног намерно.

За њега је то био тежак у-дарац — као да су сви његови животни снови, све његове амбиције, отишли у дим. Око своје уништене куће засадио је зеленило и то место назвао трагичним именом: „Рушеви-не“. Умро је убрзо после тога. Пред смрт је захтевао да се на његов гроб навали један велики првени камен из ње-гове разорене куће.

Какав је песимистички сим-бол видео велики писац у то-ме? Промашност живота и свога дела? Он није могао предвидети да ће његове књиге живети још дуго после ње-гове смрти и проносити широм света његове племените идеје.

На малој барци од 14 стопа, испред калифорниске обале, један дванае-стогодишњи дечак, сам на броду и у господар своје судбине, често је далеко пратио велике бро-дове који су се отискивали на пучину. Шибан оштрим север-цем, држећи у рукама корми-ло, он сања о авантурама ... По читав дан, од ране зоре, продавао је новине на влица-ма Сан Франциска, разносно лед продавцима рибе, радио до изнемоглости да би прикупио неколико центи и предао их својој мајци. Али, кад би пало вече, одлазио је да сањари у заливу између Окленда и Ала-меда. И тамо се, изгубљен изме-ђу неба и воде, осећао сло-бодним и чинило му се да цео свет припада њему.

Ова снажна жеља за бежа-њем, коју је Џек Лондон но-сио у себи од најранијег де-тињства, биће дуго времена једино окупљање у његовом мучном животу — у животу експлоатисаног детета које ра-ди по осамнаест до двадесет часова дневно у фабрикама конзерви. И кад једног дана то дете постане велики писац, о чему је сањао, његова једи-на жеља је да лута по свету тражећи своје изгубљено де-тињство.

Његово књижевно дело уне-ло је свежину у литературу Сједињених Држава, унео о-пори мирис дивљег живота у недрима природе, ветар с пуч-ине који дува у једра рибар-а јужних мора или пљачкаша острига у заливу Фриско! Жива радња у његовим дели-ма увек је обогатена личним искуством.

На гусарском броду

У шеснаестој години мла-дом Лондону дојадило је да „ринта као коњ“ у фабрикама конзерви у Окленду и он се одлучно баца у авантуру. За 300 долара, позамјених од своје старе дојкиње, он од једног правог гусара купује малу шалуцу. На њој, с бо-цом рума у руди, у продорном мирису ујади, фарбе и дува-на, он сакупи посаду од људи спремих као и он да пркосе законима и да проводе живот на мору. Неколико месеци тр-говао је на острвима у заливу

празним боцама, чутурама, ца-ковима, старим гвоздеом, по-стао „краљ пљачкаша острига“ и зарађивао више за недељу дана него у фабрикама за чи-таву годину. Чак ни кад је јед-ног дана видео како се ње-гов мали брод разбија у бури, он се није сасвим одрекао а-вантура. На свој седамнаести рођендан ступа као „мали“ на прекоокеански брод „Софију Саутерленд“.

То је можда најсрећније ра-здобље у његовом животу. Он је сматрао за част да буде при на мосту и последњи који ће с њега сићи. Ако је било потребно да се устие на јар-бол, или да се поправе ужад, он је увек био ту.

Његова радост била је о-громна док су пловили дуж обале Јапана, кад је открио Хаваје или острва Бонин. „Нај-зад, писао је он, додирнуо сам други континент“. Газио је по плажма тог новог континента оничним кокосовим палма-ма, о којима је сањарио пред излизима дућана у Фриску. Сретао је Јапанаце с луткастим лицима, те „мајунше предмете скинуте с лепеце ...“

Од своје плате могао је да купи само један шешир од сук-на, али је са овог путовања понео огромно богатство: гра-ђу за своја будућа дела. Од-мах по повратку у домовину учествовао је на једном књи-жевном конкурс у Сан Фран-циску. Пошто је три ноћи про-вео крај кухињског стола описујући „један тајфун на пучи-ни пред обалом Јапана“, до-био је прву награду и оста-вао за собом студенте из Ка-лифорније. Зарадио је с лако-ћом суму од 25 долара, што га је запрепастило. После тога одлучно се бадио на учење: проучава књижевност, истори-ју, социологију. Много ствари морао је да научи и у својој јазбини пуној дуванског дима он почиње бој с књигама. На вечеру, све што сада пише враћају му са одбијањем.

У потери за златом

Баш у то време почиње „ве-лика авантура Клондајка“ и Џек Лондон се баца у „Јурни на злато“ са истим одушевље-њем као што се некад упу-штао у велика поморска путо-вања. Клондајк! — то је за њега живот пуно узбуђења, ко-јег он не може да се одрекне.

То је било страхо-вито тешко путо-вање. Караван је споро одмичао. Стално се кретао узбрдо-низбрдо. И то на планинским висовима од преко 5.500 метара.

— Кад год бисмо прешли неки гребен, увек би се, на наш ужас, показао нов слет планина, једно бескрајно море окамењених „таласа“ преко којих смо морали прећи ... Тако описује своје путова-ње кроз Тибет шведски истра-живач Свен Хедин.

Снег је био све дубљи, а др-ва да се потпали ватра ни за лек. У снежној вејавици често би залутало понеко одељење експедиције. Прошло би по неколико дана док би се нашло. И паше за животиње било је све мање, а вода за пиће ретка.

— Кад смо имали ватре, во-ду бисмо припремали од сне-га ...

Залихе хране брзо су се сма-њивале. И сам караван је стал-но опадао; коњи и мазге пада-ли су као спопле.

— Чопор вукова кретао се по нашем трагу и бесно се ба-цао на сваки напуштени логор и на лешине животиња. Пра-тило нас је и јато гавранова и гостило се нашим жртвама. Чим би која животиња угну-ла, одмах би јој ове птице-лешинари искљувале очи ...

Експедиција није била дале-ко од номада. Наглазило се на трагове људи, на остатке ка-мених зидова који су служи-ли као закони за шаторе, на огњишта од три камена, на ко-стуре јака итд.

— Тундуп Зонам, наш ло-вац, управо је наишао на јед-ног смртно рањеног јака. То је значило да су ловци овуда прошли не баш тако давно. О-во је земља дивљих јака. Они у крдима силасе с брегова у долине, па су поред антилопа, које сигурно погађа метак Туи-дупа, били добар додаток на-

У ЗЕМЉИ ДИВЉЕГ ЈАКА

Јак је говече које живи у Средњој Азији. Има дебелу кожу и дугу длаку. Много је снажнији од нашег дома-ћег говечета, али служи и-стај сирси. Веома је отпоран према оштрој клими. У див-љем стању живи на висина-ма од преко 5.000 метара.

шим залихама хране која је већ била на измаку ...

Лов на дивљег јака није лак, али је занимљив и скопчан с многим опасностима. На педе-сет и шестом коначишту Хе-дин и његови сапутници угле-дали су сасвим близу логора једног великог црног јака ка-ко мирно пасе поред стоке ко-ја је припадала каравану.

— Баш сам завршавао мере-ње земље и уносио у карту о-пис околине, кад наједном од-једну пуцањ из шатора нашег сапутника Мухамеда Изе. Јак, очигледно погођен, јурну као бесан ...

Они су гледали за њим и чекали да клоне и падне. Али, изненада, јак се окренуо и у великим скоковима јурнуо пра-во на путнике.

— Алах, алах! Ми смо про-пали! — узвикнуо је у страху један домородац.

Побеснелог јака обвину је облак прашице. Већ је био спустио рогове за напад. Коње је ухватио силан страх, те су скакали и пролињали се.

— Јак нам је био све бли-же. Из ноздрва му је суцкала пара попут густог облака. Гу-бице су му просто стругале по земљи. Видело се да је био спреман да своју жртву дигне на рогове, да је завила у ваз-

дух, а затим згази ногама. Чуо сам како дахће из све веће близине. Кад сам се окренуо у седлу, јак је био удаљен још само двадесетак метара. Очи су му биле закрвављене и чи-нило се као да ће искочити ... Тренуци су били судбоно-сни.

— Јак је био тако близу да сам осећао како мог коња ди-же увис. Наједном се заорн очажички крик. Наш сапутник Рехим Али срнуо се. Јак се устремно на њега са спуште-ним роговима. Плавкасти опу-штени језиц висео му је низ гу-бицу. Наши коњи, преплаше-

као да је хтео рећи: „Пустите ме, ја сам мртав ...“

— Иако нам није било до тога, прснули смо у смех. Опипали смо га. Био је добро у-груван, али неповређен. Једи-но је на бедру имао тмаг ја-кова папка. Требао је да про-ђе неколико дана док је дошао себи од страха. Нити је јео, нити пио. Најзад, кад се по-вратио, испричао је Хедину ка-ко се то догодило.

— Кад сам видео да јак ју-ри према твој коњу, бацио сам се на земљу. Изгледа да је

ни, разбежали су се. Мој мир-ни белац замало ме није зба-вио. Брзо сам се окренуо. Јак је забио рогове у земљу, уме-сто сам како јак, у облаку пра-шине, јури низ долину ...

Хедин и остали чланови ек-спедиције одмах су појурили до Рехима, који је дежао ли-цем окренут земљи. Кад су му пришли, он је окренуо главу и

јак раздражно мој љубичасти огртач, па се устремно на ме-не. Брзо сам се окренуо. Јак је забио рогове у земљу, уме-сто сам како јак, у облаку пра-шине, јури низ долину ...

Од тога догађаја Рехим је, више него иједан други члан експедиције, на даљем путова-њу далеко заобилазио оно ме-сто где би се појавио неки јак.

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ

С ЈЕДНОМ НОГОМ НА МАТЕРХОРН

Цефери Јанг, енглески ратни дописник који је у Првом светском рату изгубио једну ногу, успео је да се, 1928 године, попе на Матерхорн, и то за девет и по часова.

СТРАХ ЈЕ ОДЛУЧИО

Генерал Израел Путнем, јунак из америчке револуције, био је једном изазван на двојбој. Свом противнику, једном енглеском официру, Путнем је предложио — пошто је као изазвана страна имао право да одлучи о начину двојбоја — да њих двојица, уместо да се туку сабљама или пиштољима, седну и попуше по дулу поред бурета барута са упаљеним фитељем. Енглез је пристао, али је после неколико тренутака у паничном страху скочио са столице и побегао. Тек касније сазнао је Путнемов

противник да у бурету уопште није био барут, већ црни лук.

Нова година, која се данас свуда у свету дочекује с радошћу, није увек почињала првог јануара. Стари Јевреји почетак нове године звани су за први дан у месецу марту, и то због тога што су сматрали да је баш некако у то време њихов библиски бог Јехова створио свет. Они су бројали године од стварања света, а месецу марту зато је првенство, јер је то „месец великог стварања земље и васноне“. Египћани, Персијанци, Грци, Арапи и многи други од старих народа такође су од првог дана у месецу марту рачунали нову годину.

Код Римљана је било друкчије. Предање вели да је Ромул, оснивач Рима и његов први краљ, годину поделио на десет месеци. Краљ Нума Помпилије овој години од десет месеци додао је још два, и то тако што их је дометао пред месец март. Први месец у години посветио је богу мира Јанусу и у његову част назвао га је јануар; други месец посветио је молитвеним жртвама и назвао га фебруар, што значи жртвени месец. Тако је код Римљана нова година почињала првим даном месеца јануара, а од њих су ово прихватили многи народи.

Појавом хришћанства и његовом победом као државне вере у римском царству, нова година почела се опет рачунати од првог дана месеца марта. Надјачали су библиски разлози и опет је уведено бројање година од стварања света, које се, упркос значајних реформи, задржало дуг низ векова; код Срба, например, све до 18 века.

Почетком четвртог века јавља се један нов датум од кога ће се рачунати почетак нове године. Никејски црквени сабор, 325 године, одредио је да она почиње првим даном месеца септембра. У то време је црква одређивала календар, па је црквени календар био уједино и државни. Све до шестог века хришћански народи узимали су као почетак нове године први дан месеца септембра, али тада један црквени отац уноси извесну „забуну“ својим предлогом. Његови разлози којима је правдао тај предлог били су за тадашњи свет, а и за цркву, врло убедљиви. Игуман Дионисије Мали у својој пасхалној књизи (516 године) предложио је да се бројање година почиње од Христовог рођења, које се, како је он исцело, збило 25 децембра 754 године од оснивања Рима, односно прве године 19. олимпијаде. Поново је

ЧОВА ГОДИНА

одлучила библиска легенда, и то овог пута из Новог завета. Прихвативши Дионисијево мишљење да се Христос родио крајем месеца децембра, хришћански народи, неки пре а неки после, поново су почели да датирају нову годину по римском обичају, тј. од првог дана месеца јануара.

Али, тај нови датум није свуда тако брзо побеђивао; и даље је важно, поред марта, и септембар као први месец у години. Французи су, например, нову годину почели да рачунају од првог дана месеца јануара тек 1564 године, и то по наређењу краља Карла IX, онога који је наредио покољ Хугенота у Француској (Вартоломејска ноћ). Код Руса је најпре постојао црквени и државни календар. До 1492 нова година се рачунала и од 1 марта и од 1 септембра. После су се та два календара сјединила и све до Петра Великог нова година је почињала 1 септембра. Петар Велики је, 1699, наредио да се нова година рачуна од првог дана месеца јануара и да се укине бројање година од почетка света.

Срби, које су покрстили Византинци, добили су и њихов календар, то јест нову годину су почињали првим даном месеца септембра, а године су рачунали од стварања света. Месец септембар у сваком старом „месецослову“ (календару) стоји на првом месту. У једном типичном славянском 1319 године каже се да година почиње од месеца септемврија и траје до свршетка месеца августа. То је вредело не само за црквене послове, него и за државне, што се види из датирања старих српских средњовековних државних повеља и исправа. Међутим, од XV века већ се јавља и први јануар као

почетак нове године, али тек од XVIII века тај дан је опште прихваћен за почетак нове године. И старо рачунање година од стварања света замењује се рачунањем од Христовог рођења.

У нашим приморским областима већ од XII века године се рачунају од Христовог рођења, што значи да је и нова година почињала првим даном месеца јануара. За први дан нове године били су везани извесни обичаји који су се сачували још од римских времена. То је такозвани јануарски празник Календе, који је иначе византиски законик забрањивао, јер је био пагански позаник. У Дубровнику се празник Нове године звао Календе и светковао се нарочитим песмама и међусобним даривањем. О томе постоје подаци у дубровачком статуту из 1272 године, али обичај је свакако много старији и дуго се задржао.

Дочекивање Нове године, у дој и на јавним местима, новијег је порекла. Код Срба се она дуго називала Мали Божић и није сматрана неким већим празником. Дочекивање и честитање Нове године настало је у градовима, и од педесетих година прошлог века, нарочито у Београду, свакако под утицајем људи који су долазили из Војводине. Уочи Нове године, кад је Београд добио своју „варошку банду“, музика је до касно увече свирала на улицама или пред кућама угледнијих познатијих грађана. Први честитари били су писмоноше, оцачари и дечаци из комшилука, а тек после подне одлазили би одрасли да честитају Нову годину пријатељима и знацима. Био је уведен обичај да, на пример, писмоноша или оцачар Нову годину честита неком

пригодном штампаном песмицом. Такве песмице састављали су и наши познатији књижевници. Љубомир Ненадовић увек би се радо олазаво писмоноши или неком другом честитару да му састави новогодишњу песмицу.

На Нову годину био је обичај да се једе василица, умешана од пројиног брашна и попарена машу. То је био новогодишњи „колач“, коме су се нарочито радовала варошка деца. За Нову годину било је везано и неколико обичаја, који су се изгубили на селу дуго одржавали. Један од њих је „пенање прстену“. Уочи Нове године скупиле би се девојке и напуниле котлић водом. Пошто би свака у воду бацила свој прстен или неки други знак, одиеле би котлић у бању, где би преноћиле. Сутрадан, рано ујутру, девојке се опет окупе око котлића. Овога пута су са собом доведле и једно дете, које треба да из котлића вади прстење. Тада девојке запевују песму у којој се казује нешто лепше што се прижељује. Кад се песма отпева, дете захвати у котлић и које девојке прстен или знак и вади њој ће се остварити оно што се у песми певало. И тако редом, док се не извади и последњи прстен из котлића.

Наши сељаци увек су волели да погађају и проричу из разних појава какво ће бити време и каква ће бити година, родна или сушна. Прорицање за целу идућу годину вршено је и из „дванаест дукчевих чесана“. Уочи Нове године домаћин би узео здраву главицу прног лука и расекао је у дванаест подједнаких љусака. Потом би их послодио и оставио да преноће. Дванаест љусака постављено је у једном реду и свака од њих намењена је једном месецу. Изјутра на Нову годину домаћин би прегледао љуске и из њих прорицао време по месецима. Ако је која љуска влажна, онај ће месец бити снежан ако је змиски, а кишовит ако је летњи. Сува љуска, која се није „ознојила“, значи сушу. Тако се и главнице прног лука на Нову годину „читала“ дугорочна временска „прогноза“.

На Нову годину понегде се поздрављало одређеним изразима. Један од таквих је био: „Здрав здрављаче, весељаче! Венац ти на главу, а мени здравље и весеље у кућу ...“

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ

ТАЧНО ЈЕДАН ВЕК

Томас Берли из Ишфелда, у Енглеској, живео је тачно један век: родио се у ponoћ 31 децембра 1600, а умро је у ponoћ 31 децембра 1700 године.

ПОРОДИЦА С МАЛО РОЂЕНДАНА

Мерл Милрад из Јаоније, у америчкој савезној држави Мичигену, има троје деце између којих је размак од по четири године и која су сва рођена 29 фебруара.

НА СРЕБРНИМ ТЕМЕЉИМА

Пагода Руванвели у Анурадхапури, на Цејлону, коју је 144 године пре наше ере подигао краљ Дутхагемани, почива на темељу од чистог сребра. Темељ пагоде дебели су 18 сантиметара, имају површину од

65 квадратних метара, а вредност им се цени на 2.390.000.000 долара.

Насујрош Кон-Тикију

Ко што је познато, Томас Хејердал предузео је своје путовање за сплавом преко Тихог Океана да би доказао да су јужноамерички Индијанци населили острва Полинезије. По његовом мишљењу, древна земља из Јужне Америке прелазила су Океан на сплавовима начињеним од балсиног дрвета.

Али, свака палица има два краја, па се нашло људи који су дошли на идеју да се послужу Хејердаловим оружјем — против самог Хејердала. Француски истраживач Ерик де Бишоф решио је да на сплаву пруже маршруту Кон-Тикија, али... у супротном правцу. Он намерава да с неколицином другова крене из луке Папае на острву Тахитију, и да, препловивши Океан, стигне у Јужну Америку. Де Бишоф жели да експериментално подупре теорију која заједничке карактеристике појединих елемената културе Полинезије и Јужне Америке објашњава тиме што је становницима острва Тихог Океана полазило за руком да на сплавовима стигну до јужноамеричког континента. Пристајнице ове теорије сматрају да се привремено или стално насељавање Полинезијана у Јужној Америци догодило у VI веку.

Сплав на коме Ерик де Бишоф намерава да предузме своје путовање зваће се „Тахити-Нун“, а гради се од бамбуса и другог дрвета које расте на полинежанским острвима.

Ерику де Бишофу ово неће бити прво путовање те врсте. Пре двадесетак година он је кајаком прешао пут од Хонгконга до Француске.

Дивно цвеће — укусно јело

Лепа у дну врта као да је сва у пламену. Жути, наранџаста, црвени и боје зреде мадине цветови потсећају на тамније и светлије пламене језике. И кад баштован с кантом за подивање приђе лежи, човек и нехотиче помисли да ће се сад под млазевима воде угасити тај цветни пламен. Ето, тако нагледа цвеће настурције.

Настурција спада међу најлепше баштенско цвеће. Њена постојбина су тропске шуме Јужне Америке, одакле су је пренели у све крајеве света. Од дивље настурције, стручњаци су успели да добију око сто врста овог цвећа. Има их сасвим ситнијих, али има и таквих који достижу преко три метра у дужину. То су настурције-пузавице или повнијаше, које се пључу уз зидове зграда или обавијају стубове и балконе.

Лежи с настурцијама прилази домаћица и немилосрдном руком кидла пламене цветове. Кома ће однети тај диван букет? Из врта, жена одлази право у кухињу и баци црвено цвеће у суд с кључалом водом. Кроз кухињска врата провирује чувава деча глава:

— Мама, шта то спремаш? Чорбу од настурције! Дивно! — И малишан задовољно пљеска рукама.

Чорба од настурције? Шта то треба да значи? Буд размаженог гурмана или доследне откриће куварске вештине? Не, чорба од настурције је веома распрострањено јело, нарочито у Америци, где је можете добити у сваком ресторану.

Но, настурција која се наша на кухињском столу не мора увек да заврши у лонцу са супом. Њу такође додају као зачини у разна јела од меса, или од њених свежих крунчићних листића справљају веома укусну салату.

НАСТАВИКЕ СЕ

НЕОБИЧНИ КОМПАСИ

Кад није било савремених справа које употребљавају данашњи поморци за оријентацију на мору, користили су оне које је природа дала: сунцем, месецом, звездама, променом боје морске воде, летом птица, понашањем неких морских животиња итд. О томе постоје помени и из давних времена.

Птице су омогућиле да се на сале многа острва у Тихом Океану. Приликом пловидбе, Полинезјани су се оријентисали према лету птице фрегате. У норвешким сагама говори се како је Флори Вилгердарсон искористио три гаврана да би пронашао пут до Исланда. Када је испловио далеко на пучи-

ну, он је пустио једног гаврана, али се овај одмах вратио. Исти случај догодио се и с другим гавраном. Трећи гавран одлетео је и никад се више није вратио. Флори је запловио у правцу лета тог трећег гаврана и пронашао жељену земљу.

И у савременим упутствима за пловидбу навише се на трагове прастарих метода за оријентацију на мору. Тако се у норвешком упутству за острво Јан Мајен каже: „Ако се запазе морске кокоши у већем броју, онда је то знак да се приближујете копну. Њихово гакање може да послужи за одређивање положаја обале“. У упутству за Медвеђе Острво наводи се: „Море око острва ври од гњураца. Њихова јата и правац лета од велике су користи за оријентацију при приближавању обали, нарочито кад је магловито време“. У модерним америчким упутствима за Антарктик говори се, поред осталог, и о следећем: „Поморци треба да посматрају птичији свет, јер се извесни закључци могу донети на основу искуства извесних врста птица. Тако, кад се види птица зовоја треба имати на уму да је она увек у вези с ледом. Кад китови избацују паре, онда то значи да крећу на отворено море“.

ДВА БРОДА НА ЈЕДАН БРОД

На хангарску палубу најновијег америчког супер-носача авиона „Форестал“ могло би да стаје око 40.000 људи. Палуба за узлетање тако је велика да би на њој било довољно места за два циновска брода: „Квин Мери“ и „Квин Елизабет“, и то да стоје један поред другог.

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ НАЈДУЖЕ ЗАДРЖАО ДАХ

Јуџин Фречет, из Америке, успео је да задржи дах двадесет минута и пет секунди. Колико је познато, ово је најдуже задржавање даха које је досад постигнуто. Фречет је постигао овај рекорд на Веллејн-универзитету под контролом професора Роза Гартнера.

ШТА ЈЕ СКАЊОЛА?

Скањола је италијанска реч и означава мешавину финог гипса и лискуна у праху, претворену у тесто помоћу туткала. Употребљава се за израду камених слика, сличних мозаику.

Кад стојимо пред нашим изложима пуним салама, шунки, разних конзервираног воћа и поврћа, ретко ће коме од нас пасти на памет мисао да на свету има огроман број људи који гладују.

Постоје две врсте глади: она која настаје изненада, због наглог пресушивања извора хране, што се обично догађа у случају рата или избијања већих нереда у једној земљи, и она која се састоји у хроничној потхрањености читавих народа, и то због недостатка беланчевина у исхрани. Прва врста глади, иако изазива бол, може се отклонити одговарајућим мерама. Друга врста не изазива бол, јер се да утолити другом врстом хране, која, иако није хранљива, засићује. Међутим, такав начин исхране води хроничној потхрањености и дегенерацији читавих народа.

Та друга врста глади, стално недовољна исхрана, претставља данас проблем не само појединих народа, већ читавог човечанства. Тај проблем постаје из године у годину све оштрији, јер се број становника на Земљи све више повећава. У 19 веку прираштај становништва износио је седам милиона годишње; данас је он достигао бројку од 40 милиона. При тако огромном прираштају, број становника на Земљи удвостручиће се за 50 година. Како ће се тада човечанство исхранјивати? Бескорисно је помишљати на повећање обрадивих површина. Јер, неискоришћених површина има тако мало да се слободно може рећи да их уопште више нема. Значи, треба тражити друга решења, она која нам пружа савремена наука.

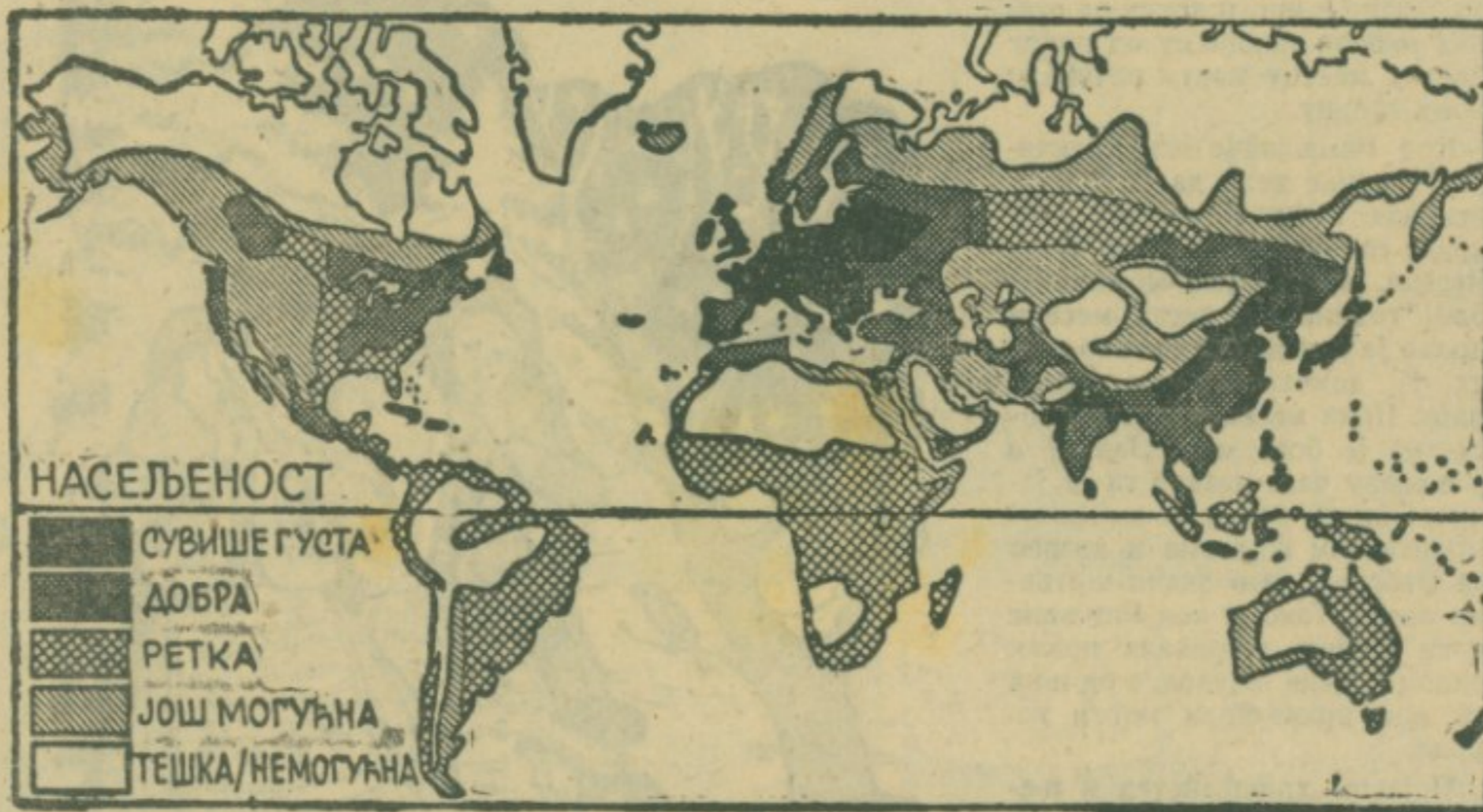
У БОРБИ ПРОТИВ ГЛАДИ

Последњих неколико година, у светској штампи много се писало о „плавим њивама“ — морима и океанима — које по мишљењу научника претстављају готово неисцрпне житнице човечанства. Морске алге, тврде они, веома су хранљиве, њима би човек мо-

тога научници сматрају да је питање исхране човечанства већ данас толико акутно да се у првом реду треба послужити већ постојећим начинима и могућностима за већу производњу хране.

Пре пет година стигла је из Америке вест да је извесни го-

се додавањем малих количина антибиотика постиже не само брже растење и повећање тежине, већ се добијају и здравије и отпорније животиње, које ту стечену отпорност преносе и на своје потомство. На тај начин смањен је број

гао да обогати своју трпезу, а такође да их употреби као изврсну сточну храну. Досад неискоришћавани планктони садрже знатне количине беланчевина, тако да се и они, ако бисмо их вештачки гајили, могу употребити за исхрану. Међутим, искоришћавање како алги тако и планктона дуга је будућности, које захтева још много проучавања и експериментисања. Због

уинућа код младих домаћих животиња.

Но, то није све. Антибиотици су се показали и као досад најбоље средство за конзервацију свежег меса и рибе. Ако замочимо месо у „ауреомицинско купатило“, или пак ставимо рибу на лед коме је додато

мало ауреомицина, они ће остати сасвим свежи 8 до 10 дана. Ово претставља велику добит, нарочито за земље с топлијом климом, где се сваке године морају бацати огромне количине уквареног меса.

Опити са антибиотикима као додатком сточној и живинској храни још ни издалека нису завршени. Сваким даном научници све више стичу уверење да ће се њиховом применом решити једно од најбољих питања нашег времена: правилна исхрана читавог човечанства.

ЛОКОМОТИВА ЗА СВЕ КОЛОСЕКЕ

Недавно је за потребе америчке војске конструисана локомотива која може да се креће по свим шинама. Она има 16 цилиндара, два дизел-мотора и јачину од 1.600 коњских снага. Својство да се може прилагодити свим ширинама колосека она дугује једном прилично простом механичком регулатору за токове, који се налази на осовинама. Локомотива развија брзину од 240 километара на час.

ЗМИЈЕ АРКТИКА

Неке европске змије-отровнице, које су највише настале у Енглеској и Шкотској, а има их и у Сибиру и на Сахалину, нађене су чак и на далеком северу, у арктичком кругу Норвешке и Шведске. Иако су отровне, њихов ујед није опасан по живот, мада понекад може да доведе и до тежих последица. Ове змије дуге су око 60 сантиметара. Женке рађају по дванаест младунаца.

Гуцеболовине
МАЛОГА ЦОНИЈА
МОРНАРА
ТОМА ТРАУТА
И КИНЕЗА
ШАНГ-ЛИНА

БУДИТЕ СПРЕМНИ. ЈА КУ СЕ ПРЕТВАРАТИ ДА САМ ЈУТ И ОБАСУКУ ВАС ПОПРДАМА. ОНАЈ СА СЕДАМ РОГОВА!

ПОРУКА КАЖЕ ДА ЈЕ ОНАЈ СА СЕДАМ РОГОВА НАШ ПРИЈАТЕЉ...

МЕНЕ ЈОШ БОЛИ ЧИТАВО ТЕЛО ОД УДАРАЦА ТОГ НАШЕГ ПРИЈАТЕЉА!

НЕ ТРЕБА ДА СЕ ЈУТИМО НА БОГОВЕ ШТО СУ СТВОРИЛИ ТИГРА, ВЕЧ ТРЕБА ДА СМО ЗАХВАЛНИ ШТО МУ НИСУ ДАЛИ КРИЛА.

НАСТАВИТЕ СЕ

СВЕТА СТИЖЕ НА ВРЕМЕ

Ква Ква!

ПЕРИНА ТУГА

— Шта је, нешто си жрвољан? — пита Попај Перу Ждеру кога је срео на улици.

— Није ми чудо, — рече несвесело Пера. — Данас нећу моћи да продрем после ручка.

— Зашто? Зар си толико претрпан послом?

— Ма нисам, него нећу имати новца за ручак.

ПРИПРЕМИО ГА

Пајин лоз извукао главни згодитак. Знајући да Паја има слабо срце, Пата не сме да му саопшти радосну вест. Окупили се пријатељи и решили да за Хорације постепено припреми за изненађење.

Хорације улази у Пајину собу и почиње разговарати:

— Слушај, Пајо, шта би ти рекао кад би на лутрији добио хиљаду динара?

— Обрадовао бих се, шта бих друго! — одговори Паја.

— А кад би добио десет хиљада?

— Па... још више бих се обрадовао.

— Добро. А шта би радио кад би добио сто хиљада?

— О, тада бих се неизмерно радовао.

— Лепо. А сад ми реци шта би чинио да добијеш, рецимо цео милион?

— Милион! Не, то мене неће задесити. Али, кад би било тачно то што ми кажеш дао бих ти половину добијеног новца.

Хорација су морали да однесу у болницу, јер је добио тежак срчани удар.

ПОПУСТИО ВИ, АЛИ...

Паја: Рајо, престани да се тучеш с Влајом! Зар не знаш да паметнији не чушта?

Раја: Знаш, ујка-Пајо, што бих да престанем, али Влаја никако неће да призна да сам ја паметнији.

